

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 131/2026-20

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu a sudcov Ladislava Duditša a Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa **Ing. Jana Kollárová – správca úpadcu Rapid life životná poisťovňa, a.s. v konkurze**, Timonova 27, Košice, IČO 30 674 166, zastúpeného JUDr. PhDr. Ing. Izabelou Bošnovičovou, advokátkou, Gemerská 3, Košice, proti postupu Mestského súdu Košice v konaní vedenom pod sp. zn. 32Cbi/6/2021 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Mestského súdu Košice v konaní vedenom pod sp. zn. 32Cbi/6/2021 **b o l o p o r u š e n é** základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a jeho právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Mestskému súdu Košice **p r i k a z u j e** v konaní sp. zn. 32Cbi/6/2021 konať bez zbytočných prietahov.
3. Sťažovateľovi **p r i z n á v a** finančné zadostučinenie **1 000 eur**, ktoré **j e** Mestský súd Košice **p o v i n n ý** vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Mestský súd Košice **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľovi trovy konania **824,72 eur** a zaplatiť ich jeho právnej zástupkyňi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
5. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 6. februára 2026 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej

republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Mestského súdu Košice (ďalej len „mestský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 32Cbi/6/2021 (ďalej len „napadnuté konanie“). Navrhuje v napadnutom konaní mestskému súdu prikázať konať bez zbytočných prietáhov a domáha sa priznania primeraného finančného zadosťučinenia 2 500 eur, ako aj náhrady trov konania spojených s podaním ústavnej sťažnosti.

2. Ústavný súd uznesením č. k. IV. ÚS 131/2026-11 z 24. februára 2026 podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) prijal ústavnú sťažnosť na ďalšie konanie v celom rozsahu.

3. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ v napadnutom konaní vystupuje v procesnom postavení žalobcu na základe ním 26. júla 2021 [v tom čase na Okresnom súde Košice I (ďalej len „okresný súd“)] podanej žaloby, ktorou sa proti žalovanému Ústavu súdneho inžinierstva Žilinskej univerzity v Žiline (ďalej len „žalovaný“) domáha náhrady škody 26 519 eur.

4. K priebehu konania uviedol, že po podaní žaloby (26. júla 2021) sa k nej žalovaný vyjadril 28. septembra 2021 (žaloba mu bola doručená 14. septembra 2021). Sťažovateľ následne podal repliku k vyjadreniu žalovaného 22. októbra 2021. Ďalšie vyjadrenie k veci podal žalovaný 10. decembra 2021 a následne bolo nariadené pojednávanie na 14. september 2022, ktoré bolo odročené (na základe žiadosti sťažovateľa z dôvodu potreby oboznámenia sa so spisom a zabezpečenia dôkazov) na 30. november 2022. Ani toto pojednávanie sa však neuskutočnilo, pretože bolo odročené z dôvodu práceneschopnosti právneho zástupcu žalovaného na 8. február 2023. Na tomto pojednávaní bol vyhlásený rozsudok okresného súdu č. k. 32Cbi/6/2021-336 z 8. februára 2023 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“), ktorým bola žaloba zamietnutá.

5. Proti rozsudku okresného súdu sťažovateľ podal odvolanie 4. apríla 2023, ku ktorému sa žalovaný vyjadril 10. júna 2023 (vyjadrenie žalovaného bolo sťažovateľovi doručené 6. júla 2023). Sťažovateľ sa k nemu vyjadril (po jeho predchádzajúcej žiadosti o predĺženie lehoty na podanie vyjadrenia) 15. augusta 2023. Následne Krajský súd v Košiciach uznesením č. k. 3CoKR/32/2023-400 z 28. augusta 2025 zrušil v celom rozsahu rozsudok okresného súdu a vec vrátil prvoinštančnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Po vrátení veci mestský súd nariadil pojednávanie na 18. február 2026.

II.

Argumentácia sťažovateľa

6. Sťažovateľ vo vzťahu k napadnutému konaniu namieta, že vo veci nebolo ani po viac ako 4 a pol roku od podania žaloby právoplatne rozhodnuté, a to z dôvodu vydania nezákonného rozhodnutia prvoinštančným súdom. Argumentuje, že predmet súdneho konania pritom nie je skutkovo a ani právne náročný a tvorí súčasť bežnej agendy. Pripustil, že jedenkrát došlo k odročeniu pojednávania z dôvodov na strane sťažovateľa, to však podľa sťažovateľa bolo

z vážnych dôvodov a zároveň nebolo až tak významné s poukazom na celkovú dĺžku trvania napadnutého konania.

III.

Vyjadrenie mestského súdu

7. Mestský súd vo svojom vyjadrení sp. zn. 1SprV/219/2026 doručenom ústavnému súdu 13. marca 2026 okrem opisu priebehu napadnutého konania (ktorý sa zhoduje s opisom uvedeným sťažovateľom) ďalej uviedol, že spis mu bol odvolacím súdom po zrušení rozsudku okresného súdu vrátený 30. septembra 2025. Nato 5. decembra 2025 mestský súd nariadil pojednávanie na 18. február 2026. Dňa 9. februára 2026 podal žalovaný návrh na prerušenie konania podľa § 164 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) až do právoplatného rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky o podanom dovolaní v spore vedenom pod sp. zn. 4ObdoK/5/2025. Mestský súd prerušil konanie uznesením č. k. 32Cbi/6/2021-492 z 25. februára 2026 (ďalej len „uznesenie o prerušení konania“) a zároveň zrušil termín pojednávania nariadeného na 18. február 2026.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

8. Ústavný súd podľa § 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde upustil od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ústavnou sťažnosťou, ako aj s vyjadrením mestského súdu a obsahom na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

9. Podstata argumentácie sťažovateľa v súvislosti s namietanými priet'ahmi (čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru) v napadnutom konaní sa sústreďuje do namietania celkovej doterajšej dĺžky napadnutého konania, ako aj nesústreďenej a neefektívnej činnosti okresného súdu.

10. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na súde alebo inom štátnom orgáne sa právna neistota neodstráni. K vytvoreniu želateľného stavu, t. j. stavu právnej istoty, dochádza až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu (IV. ÚS 250/2025).

11. Základnou povinnosťou súdu a sudcu je zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie. Povinnosť súdu a sudcu konať bez priet'ahov podľa právnej úpravy účinnej od 1. júla 2016 je *expressis verbis* zakotvená ako základný princíp civilného sporového konania v čl. 17 CSP, podľa ktorého súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným priet'ahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb.

12. Pokiaľ ide o posúdenie kritéria právnej a skutkovej zložitosti veci, ústavný súd konštatuje, že predmet napadnutého konania (žaloba o náhradu škody) tvorí štandardnú agendu, ktorá nevykazuje prvky zásadnej náročnosti. Skutkovú či právnu náročnosť neuvádzal ani samotný

mestský súd. Ústavný súd preto nevyhodnotil toto kritérium ako okolnosť ospravedlňujúcu vznik priedahov.

13. V rámci posudzovania ďalšieho kritéria, a to správania sťažovateľa, ústavný súd na základe obsahu predloženého spisového materiálu dospel k záveru, že na ťarchu sťažovateľa nie je možné pričítať priedahy, ktoré by v podstatnej miere predĺžili napadnuté konanie.

14. Tretím hodnotiacim kritériom je postup mestského (predtým okresného) súdu. K tomu je potrebné v prvom rade uviesť, že napadnuté konanie od podania obžaloby (26. júla 2021) až do súčasnosti stále trvá bez vydania právoplatného meritórneho rozhodnutia. Z obsahu predloženého spisového materiálu navyše vyplýva, že po vydaní uznesenia o prerušení konania proti nemu 2. marca 2026 podal sťažovateľ odvolanie, ktoré bolo mestským súdom 3. marca 2026 zaslané na vyjadrenie žalovanému.

15. Ústavný súd na základe už opísaného priebehu napadnutého konania dospel k záveru, že v období od podania žaloby do vydania rozsudku okresného súdu v rámci napadnutého konania (okrem nie celkom efektívneho postupu počas roku 2022) nevzhliadol zásadnejšie nedostatky. Kľúčovým pre záver o porušení práva na konanie bez zbytočných priedahov je však, že odvolací súd (po predložení mu odvolania 8. septembra 2023) následne zrušil odvolaním napadnutý rozsudok okresného súdu a vec vrátil mestskému súdu späť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V tomto prípade je tak možné konštatovať neefektívny postup vo veci konajúceho súdu. Ústavný súd v tejto súvislosti zdôrazňuje, že ak po využití opravných prostriedkov dôjde k zrušeniu rozsudku prvoinštančného súdu a k vráteniu veci na ďalšie konanie a nové rozhodnutie tomuto súdu (tak ako to bolo v danom prípade), uvedené ide primárne na ťarchu prvoinštančného súdu, ktorému bolo dané rozhodnutie zrušené. Tým vo svojom dôsledku dochádza aj k zbytočnému (v danom prípade 2-ročnému) predĺženiu súdneho (napadnutého) konania a k oddiaľovaniu nastolenia právnej istoty (m. m. I. ÚS 94/2022). Zároveň je vzhľadom na aktuálny stav napadnutého konania (keďže bolo vydané uznesenie o prerušení konania) možné dôvodne predpokladať, že v blízkom čase ani nedôjde k vydaniu nového meritórneho rozhodnutia, čím bude stav právnej neistoty sťažovateľa naďalej pretrvávajúť.

16. Na základe uvedeného ústavný súd konštatuje, že v napadnutom konaní došlo k zbytočným priedahom, a to primárne v dôsledku nesústreďenej činnosti prvoinštančného súdu. Postup vo veci konajúceho súdu tak nie je možné označiť ako súladný s právom sťažovateľa na konanie bez zbytočných priedahov. V napadnutom konaní sa nepostupovalo v intenciách čo najrýchlejšieho a efektívneho prerokovania a ukončenia veci.

17. Vzhľadom na uvedené preto ústavný súd dospel k záveru, že postupom mestského súdu v napadnutom konaní bolo porušené základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priedahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jeho právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu).

V.

Prikázanie vo veci konať a priznanie primeraného finančného zadost'učinenia

18. V súlade s čl. 127 ods. 2 ústavy v spojení s § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže prikázať, aby ten, kto porušil základné práva

a slobody sťažovateľa svojou nečinnosťou, vo veci konal. Vzhľadom na skutočnosť, že ústavný súd rozhodol o porušení základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj jeho práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v napadnutom konaní, mestskému súdu prikázal, aby vo veci konal bez zbytočných prietahov, a odstránil tak stav právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľ nachádza (bod 2 výroku nálezu).

19. Keďže ústavný súd rozhodol, že právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez prietahov (podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) bolo porušené, zaoberal sa aj žiadosťou sťažovateľa o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia. Sťažovateľ požadoval priznanie zadosťučinenia 2 500 eur, čo odôvodňoval poukazom na doterajšiu dĺžku napadnutého konania a jeho predmet.

20. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušovania základného práva (III. ÚS 103/2018). Podľa názoru ústavného súdu v tomto prípade prichádza do úvahy priznanie finančného zadosťučinenia, pričom pri jeho určení ústavný súd vychádza zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

21. Pri ustálení sumy finančného zadosťučinenia ústavný súd zohľadnil okrem doterajšej dĺžky napadnutého konania (presahujúcej už 4 a pol roka), že v jeho priebehu došlo k zrušeniu prvého meritórneho rozhodnutia odvolacím súdom, a tým k predĺženiu konania o 2 roky. Tiež prihliadal na to, že sťažovateľ sa v zásade nepričinil o vznik prietahov, preto rozhodol o priznaní finančného zadosťučinenia 1 000 eur (bod 3 výroku nálezu). Ústavný súd v súlade s čl. 127 ods. 3 ústavy a § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde nevyhovел tej časti ústavnej sťažnosti, v ktorej sťažovateľ žiadal priznať finančné zadosťučinenie nad ústavným súdom priznanú sumu (bod 5 výroku nálezu).

VI.

Trovy konania

22. Ústavný súd priznal sťažovateľovi (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) nárok na náhradu trov konania v celkovej sume 824,72 eur (bod 4 výroku nálezu).

23. Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľa ústavný súd vychádzal z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov [(ďalej len „vyhláška“); § 11 ods. 3, § 13a, § 16 ods. 3 vyhlášky]. Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2026 je 396,50 eur a hodnota režijného paušálu je 15,86 eur. Sťažovateľovi vznikol nárok na náhradu trov konania za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2026 (prevzatie a príprava zastúpenia a podanie ústavnej sťažnosti).

24. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je mestský súd povinný uhradiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 CSP) označenej v záhlaví nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 31. marca 2026

Libor Duľa
predseda senátu